

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Euermaro martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

Clodomirum) & reliquos filios suos alloquitur, dicens: Non me poeniteat, charissimi, vos dulciter enutrisse. Indignamini quæso iniuriam meam, & patris matrisque meæ mortem sagaci studio vindicare. Hæc illi audientes, Burgundias petunt, & contra Sigismundum & fratrem eius Godomarum dirigunt: deuietoque exercitu eorum, Godomarus terga vertit: Sigismundus verò dum ad saltus Agaunos fugere nititur, à Clodomere captus, cum vxore & filijs captiuus abducitur, atque intra terminium Aurelianensis vrbs in custodia positus detinetur. Discendentibus hæc regibus, Godomarus resumptis viribus Burgundiones collegit, regnumque recepit. Contra quem Clodomeris iterum disponens, Sigismundum interficere destinat: cui à beato Auito Abbate decimo Nutiacensi, magno tunc temporis sacerdote, dictum est: Si, inquit, respiciens Deum emendaueris consilium tuum, vt hos homines interfici non patiaris, erit Deus tecum, & proficiscens victoriam obtinebis. Si verò eos occideris, tu ipse in manu inimicorum traditus, simili sorte peribis: fietque tibi & vxori & filijs tuis, quod feceris Sigismundo & coniugi ac liberis eius. Sed ille auscultare despiciens consilium eius, ait: Stultum enim consilium esse puto, vt inimicis domi relictis, contra reliquos eam, eisque à tergo, hoc à fronte surgente, inter duos hostium cuneos ruam. Satis enim & facilis victoria patrabitur, si vnus ab alio separetur: quo interfecto, facile & alius morti poterit destinari. Statimque interfecto Sigismundo cum vxore & filijs, apud Caloniam Aurelianensis vrbs vicum in puteum iactari præcipiens, Burgundias petijt, vocans in suppetias Theodoricum regem. Ille autem iniuriam socii sui vindicare volens, ire promissit. Cumque pariter apud Virofontiam, locum vrbs Viennensis coniuncti fuissent, cum Godomaro configunt. Cumque Godomarus cum exercitu terga vertisset, & Clodomeris insequeretur, ac de suis non modico spatio elongatus esset, assimulantes illi signum eius, dant ad eum voces, dicentes: Huc huc conuertere: tui enim sumus. At ille credens, abiit, irruitque in medium inimicorum. Cuius amputatum caput & conto affixum eleuant in sublime. Quod Franciscernentes, atque cognoscentes Clodomerem interfectum, reparatis viribus Godomarum fugant, Burgundiones opprimunt, patriamque in suam redigunt potestatem. Godomarus iterum regnum recepit,

Capitur, & in custodia ducitur.

Occiditur cum vxore & liberis.

Clodomir rex interimitur.

Ex Chronicis Sigeberti Gemblacensis monachi, Anno Domini 515. de eodem S. Sigismundo.

REX Burgundiæ Sigismundus, qui monasterium Agaunensium construxerat, filium suum Sigericum perimit, malo nouerca illius vsus consilio. Qui competenti poenitentia se adiiciens, & martyribus Agaunensibus se totum deuouens, quodd dignus fuerit venia, testatur crebra post mortem eius per eum multis concessa sanitarum gratia, & per eum febricitantibus indulta curatio.

for + addicens Sigismundus post obitum edit miracula multa.

DE S. EVERMARO MARTYRE, EX QVO DAM CODICE MS. STYLV MVTAVIT

F. Laurentius Surius.

TEMPORIBVS Pipini principis, quem ex Begga Ansigis Dux suscepit, beatus Evermarus cum primis nobili stirpe in Frisia ortus est. Quem à prima ætate sibi consecratum, omnipotens Deus sancti spiritus gratia totum perfudit. Crescentibus autem vnà cum ætate virtutum meritis, totius sanctitatis speculum effectus est. Eius verò profectui inuidens hostis antiquus, multis tentationibus à sancta intentione eum retrahere & depellere conatus est: sed fortis Christi miles obturabat aures suas, & prorsus ad nihilum redigebat omnes eius machinas. Itaque cum Deo bene fauente tentationes omnes superatæ essent, & ille vitam duceret sanctissimam, ad martyrium iam aspirabat, sine quo metuebat apud Deum se pro imperfecto haberi. Suscepit igitur causa Dei peregrinationem, vt posset alicubi ceu ignotus obire martyrium. Venit autem in Gallæciam ad S. Iacobum, vbi cum eius ædem ingressus fuisset, eiusque suffragia expetiisset, redijt in partes inferiores Gallia, vbi sancti quidem recens de hoc mundo subtracti clarebant miraculis, putà Foillianus

Maij 1.

S. Evermarum inuidus demon frustra oppugnat.

S. Evermarus loca sacra visit.

magyr, Furseus & Vltanus fratres, Remaclus Episcopus, Trudo venerabilis confessor, & virgo Dei Gertrudis. Eorum ille suffragia, singulorum loca visens, piè ac deuotè ambiens, eum Traiecti etiam S. Seruatium adire vellet, cum septem comitibus venit ad primos aditus syluæ, quæ Ruttis nominatur: sed ne impendente iam nocte in tenebris per ignoti loci anfractus erraret, ad proximam villam, quæ Heraplia dicebatur, diuertit. Eam villam homo crudelis Hacco nomine sibi vendicabat, adiunctisque sibi socijs, hostes publicos barbara feritate per syluam illam & vias publicas iter agentes aut interficiebat, aut despoliabat. Idem ipse aliud apud Mosam sibi ædificium condiderat, quod à suo nomine Haccoletum voluit appellari, vnde contemplantur transeuntes, & nauigantium res diripiebat.

Ad eius aedes beatus Euermarus se contulit, nesciens cuius essent. Ille verò tum aberat: sed eius vxor, mulier religiosa, & peregrinorum sollicitè curam gerens, sanctum virum & comites eius humaniter excepit, monuitque eos, vt ante solis ortum se darent itineri, ne superueniens maritus ipsos trucidaret. At illi cum benè precati essent fideli mulieri illi, manè ab eius domo egressi sunt, & reuersi in syluam quam reliquerant. Interea Hacco domum redit, discit ex suis de hospitibus, qui illic pernoctauerant. Ijs auditis, homo saeuus penè fit exanimis, aitque: Quoniam aufugerunt illi? Ocyus insequamur eos, ne si manus effugiant meas, dicant occurrentibus, se Hacconis ceu defidis & stertentis vim impunè præterisse. Mox cum suis ingreditur syluam, per abrupta & inuia persequitur Euermarum & socios eius: atque ecce abimprouisò incidit in locum, in quo illi quiescebant, compensatam damna somni noctis superioris. Visos illos Hacco duriter obiurgat, quòd ausi fuerint in suæ ditionis terram ingredi, quòd non pependerit vestigal impostum illac transeuntibus, sed tanquam fures, clam se subdixerint. Ea re tantum aiebat illos in se admisisse facinus, quòd nisi eorum fuso sanguine expiari haudquam possit.

Hacco crudelis eum persequitur.

Ab eodem trucidatur, & comites eius.

His dictis, beatum Euermarum, qui ceteris honestiori habitu præstare videbatur, crudelis homo ferro necat: caduntur etiam comites eius. Mox detrahuntur cæcis vestimenta, corpora manent insepulta, sed angelicis seruantur excubijs, donec Pipinus princeps, quem supra nominauimus, in eum locum peruenit. Ruttin enim syluam venandi causa ingresso illo, comites eius partim, cum syluæ lustrant inuia, eò perducti sunt, vbi corpora caesorum iacebant. Misericordia autem permoti ex vulneribus & sanguine, quo aspersa erant, sepultura ea mandarunt: beatum Euermarum ob vultus decorem & corporis formam egregiam, ceu alijs digniorem, post exequias accuratiori sepultura cohonestantes, dimidio clypeo corpori eius supposito, & altera clypei parte, ei imposita. Postea verò quando Leodiensi Ecclesiæ præfedit * Eraclius Episcopus, in villa seu pago, qui iam de extirpata sylua Ruttis nomen retinuerat, sancti Martini ecclesia fuit, cui vir magnæ sanctitatis Zuselinus inseruiebat. Ei verò Dominus per angelum suum vitam & nomen beati Euermari indicauit, simul etiam de martyrio & loco, vbi humatus erat, certiore eum efficiens, iubensque vt Episcopum Eraclium suo, id est, Dei nomine eò adduceret, vt sanctum Euermarum martyrem è sinu terræ eleuaret, quippe cuius spiritus ab ipsa cædis hora in cælis versaretur. At tamen sacerdos de hac visione hæsitans, illo anno nihil Episcopo renunciauit. Altero anno eadem nocte culpatus ab angelo, quòd iussis ipsius non paruisset, nihilo minus rem apud se tacitam habuit. Inde tertio anno eadem nocte non solum reprehensus, sed etiam flagellis cæsus ab angelo, tandem credidit visioni: abijtque ad Episcopum, & ei omnia ordine exposuit, in veritatis argumentum ostendens ei corporis plagas & liuores. Præcepit autem ei Episcopus, vt sacrum corpus effoderet. Quod cum factum esset, Episcopus illud ex humo eleuauit.

Corpus eius è terra leuatur & mirificè redoleat.

Multa sunt miracula.

Tanta verò inde prodijt odoris suauitas, vt qui aderant, in paradiso sibi versari viderentur. Porrò Episcopus collecto populo transfudit illud in beati Martini ædem sanè quam honorificè, plebi & regioni illi patronum comparans. Ab eo autem tempore tanta illic diuinitus sunt miracula declarata, vt si omnia perscribantur, ingens volumen completura sint.

HISTO-